

ВПЛИВ ТВОРЧОГО ВНЕСКУ ІНТЕРПРЕТАТОРІВ ФОРТЕПІАННОЇ МУЗИКИ ВАСИЛЯ БАРВІНСЬКОГО НА ПРОФЕСІЙНУ ОСВІТУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

УДК [780.8:780.616.432]:781.68(092):378.016

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.326150>

Лариса Яковенко, кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри народно-інструментального виконавства
Рівненського державного гуманітарного університету

ВПЛИВ ТВОРЧОГО ВНЕСКУ ІНТЕРПРЕТАТОРІВ ФОРТЕПІАННОЇ МУЗИКИ ВАСИЛЯ БАРВІНСЬКОГО НА ПРОФЕСІЙНУ ОСВІТУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

У статті висвітлено значення виконавських підходів до інтерпретації творів В. Барвінського в контексті музично-педагогічної освіти та їхню роль у формуванні виконавської майстерності майбутніх фахівців музичного мистецтва. Увагу приділено внеску видатних піаністів – представників львівської фортеп'яноної школи, зокрема, Галі Левицької, Дарії Гординської-Каранович, Романа Савицького, Любки Колесси, Олега Криштальського та Марії Крушельницької, які суттєво вплинули на виконавську традицію та розвиток інтерпретаційного мистецтва творів композитора.

Підкреслено, що вивчення творчого внеску інтерпретаторів музики Барвінського сприяє не лише оволодінню технічними й художніми аспектами виконання, але й розвитку музичного мислення, розширенню репертуару майбутніх музикантів, а також усвідомленню національних і європейських культурних цінностей.

Запропоновано практичні підходи до інтеграції знань про виконавську спадщину В. Барвінського, які включають аналіз записів, організацію майстер-класів, проведення практичних занять, творчих обговорень. Зазначені методи спрямовані на гармонійний розвиток технічних, емоційних і художніх здібностей студентів, уможлиwiająчи інтеграцію досвіду інтерпретаторів у процес формування виконавських і педагогічних навичок.

Ключові слова: В. Барвінський; фортеп'янна музика; інтерпретація; професійна підготовка музикантів; виконавська традиція; музичне мистецтво.

Літ. 15.

Larysa Yakovenko, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor of the
Folk-Instrumental Performance Department,
Rivne State University of the Humanities

THE IMPACT OF THE CREATIVE CONTRIBUTION OF INTERPRETERS OF VASYL BARVINSKYI'S PIANO MUSIC ON THE PROFESSIONAL EDUCATION OF FUTURE MUSIC TEACHERS

The article highlights the significance of performance approaches to the interpretation of V. Barvinskyi's works in the context of music-pedagogical education and their role in shaping the performing skills of future music professionals. Particular attention is given to the contributions of prominent pianists representing the Lviv piano school, including Halia Levytska, Daria Hordynska-Karanovych, Roman Savitskyi, Liubka Kolesa, Oleh Kryshchalskyi, and Mariya Krushelnitska, who significantly influenced the performance tradition and the development of interpretative artistry of the composer's works.

It is emphasized that studying the creative contributions of Barvinskyi's music interpreters promotes not only mastery of technical and artistic aspects of performance but also the development of musical thinking, expansion of the repertoire of future musicians, and awareness of national and European cultural values.

Practical approaches to integrating knowledge about V. Barvinskyi's performance heritage are proposed, including the analysis of recordings, organization of master classes, conducting practical sessions, and creative discussions. These methods aim at the harmonious development of students' technical, emotional, and artistic abilities. They allow for the integration of interpreters' experiences into the process of forming both performance and pedagogical skills.

It is concluded that the works of V. Barvinskyi and their performance interpretations are an integral component of professional music education. Studying these aspects contributes to the formation of highly qualified specialists capable of preserving and developing national musical traditions within the contemporary cultural space.

Thus, the article provides significant theoretical and methodological foundations for educators in music education institutions, offering effective approaches to improving the educational process.

Keywords: V. Barvinskyi; piano music; interpretation; professional training of musicians; performance tradition; musical art.

Постановка проблеми. Творча спадщина В. Барвінського, одного з найвидатніших українських композиторів ХХ ст., є невід'ємною частиною культурної скарбниці України. Творчість композитора, наповнена націо-

нальним колоритом і духовною глибиною, заслуговує на ширше вивчення та популяризацію. Його фортеп'янні твори вирізняються глибоким ліризмом, національною самобутністю та високою композиторською майстерністю.

Вивчення творчого внеску видатних інтерпретаторів музики В. Барвінського, які завдяки своїм інтерпретаційним підходам не лише популяризували його творчість, а й сформували еталон виконання його творів, є важливим аспектом професійної підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва, оскільки сприяє формуванню їхніх художньо-інтерпретаційних компетенцій.

Дослідження цих інтерпретацій є важливим також для поглиблення знань про виконавські традиції, що є невід'ємною частиною музичної педагогіки.

Метою статті є дослідження творчого внеску видатних інтерпретаторів фортепіанної музики В. Барвінського – Галі Левицької, Дарії Гординської-Каранович, Романа Савицького, Любки Колесси, Олега Криштальського, Марії Крушельницької та виявлення значення їхніх виконавських підходів для професійної підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукову царину Барвінськознавства презентують як дисертації, монографії, так і окремі публікації. Цінний внесок у висвітлення творчої спадщини В. Барвінського зробили музикознавці: В. Витвицький, В. Грабовський, М. Ластовецький, З. Лисько, С. Людкевич, О. Німілович [11] Р. Савицький, С. Павлишин [12], Л. Філоненко, Б. Фільц, Н. Швець та ін. Характерні риси композиторської мови В. Барвінського аналізували Л. Кияновська [7], Л. Назар [10], О. Козаренко, О. Фрайт та ін. Виконавські аспекти фортепіанної творчості композитора досліджували О. Дітчук [2], Г. Карась [3], Н. Кашкадамова [4; 5; 6], Н. Посікіра-Омельчук [13], О. Смоляк [15], З. Юзюк та ін. Ціннісно-виховний потенціал фортепіанної музики композитора вивчали В. Прокопчук, Л. Яковенко [14].

Попри те, що багато аспектів як творчості, так і особистості В. Барвінського вже добре висвітлені, залишаються питання, які потребують подальшого музикознавчого аналізу. Серед таких – недостатньо досліджені проблеми, що заслуговують на додаткову увагу фахівців стосовно творчого внеску видатних інтерпретаторів фортепіанної музики В. Барвінського та виявлення значення їхніх виконавських підходів для професійної підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва.

Виклад основного матеріалу. В. Барвінський – одна з центральних постатей української музичної культури ХХ ст., чия творчість відзначається органічним поєднанням європейських музичних традицій із національними мотивами.

Інтерпретація фортепіанної музики В. Барвінського є справжнім викликом для виконавців, адже потребує синтезу технічної майстерності, музичної інтуїції та розуміння національних традицій. Музика В. Барвінського спирається на українські народні

мотиви, особливо колядки, щедрівки, обрядові пісні, що вимагає делікатного підкреслення фольклорного характеру, автентичних ритмічних та мелодійних зворотів, збереження співучості і виразності мелодії. Композитор застосовує складні гармонії, які нагадують стиль К. Дебюссі або М. Равеля, і потребує акцентування на м'яких тембральних відтінках, прозорості звучання, тонкого підходу до динаміки. В. Барвінський виражає тонкі емоційні стани, тому глибина тексту та передача нюансів настрою є важливими, як і контрастність образів, що поєднують ліричність з драматизмом. У його творчості зустрічаються синкоповані ритми й архаїчні ритмічні малюнки, які виконуються з природною гнучкістю, а також стилістична рівновага між класичною формою, романтичним ліризмом та модерністськими інтонаціями. Виконання його творів має бути природним і позбавленим надмірної театральності чи технічного афектації, з грамотним використанням педалі для створення тембрових ефектів, чіткою педалізацією та високою технічною майстерністю. Незважаючи на ліризм, багато творів містять складні технічні елементи, що вимагають точності. Навіть у масштабних творах зберігається камерний характер звучання, який також важливо враховувати у виконанні.

Виконавська традиція творів В. Барвінського має багате історико-культурне підґрунтя, завдяки якому вони стали невід'ємною частиною репертуару провідних музикантів України та світу. Відомі піаністи, інтерпретуючи ці твори, застосовують різноманітні технічні прийоми, що сприяють глибшому розумінню стилю композитора. Зокрема, велика увага приділяється тембровому забарвленню звуку, артикуляції, нюансуванню та стилістичній точності виконання. Вплив інтерпретаторів простежується у таких аспектах, як застосування педалізації, фразування, темпова варіативність і використання контрастності динамічних планів. Завдяки цьому студенти можуть усвідомити не лише технічні особливості творів Барвінського, а і їхню художньо-естетичну глибину.

Різні виконавські школи по-різному трактують фортепіанні твори В. Барвінського, що збагачує методичний підхід до навчання. Видатні інтерпретатори, зокрема Галя Левицька, Дарія Гординської-Каранович, Роман Савицький, Любка Колесса, Олег Криштальський, Марія Крушельницька та ін. своєю виконавською діяльністю не лише розкривають багатогранність музичної мови композитора, а й впливають на педагогічну методику викладання фортепіано. Їхні записи та концертні виконання є зразками для студентів, які навчаються розуміти особливості звукової палітри, фактури та стилістики творів В. Барвінського. Аналіз виконання видатних піаністів дає можливість оцінити різні виконавські підходи та виробити власний стиль гри.

Видатна українська піаністка **Галія Левицька** (1901–1949) першою в Галичині виконувала твори українських композиторів і була першою виконавицею фортепіанних творів В. Барвінського (зокрема, циклу “Канцона. Серенада. Імпровізація”, 1922; циклу “Любов”, 1931), брала участь у концертах, присвячених творчості композитора, у ювілейних заходах на його честь.

Основними рисами виконавського стилю Галії Левицької були ліризм і поетичність, здатність передавати найтонші емоційні нюанси музики, що надавало творам В. Барвінського особливий поетичності, внутрішнього спокою та глибини. Вона майстерно відчувала народну основу, глибоко вкорінену у фольклорній традиції, що надавало її інтерпретаціям щирості та автентичності. Тонка динамічна робота Левицької дозволяла використовувати динамічні контрасти для створення емоційної насиченості, її гра вирізнялася легкістю та прозорістю, особливо в кантиленних епізодах. Мелодійність була центральним елементом її інтерпретацій, а кантилена звучала природно й спонтанно, розкриваючи образний світ творів мистця. Її виконання відзначалося глибоким розумінням стилю композитора та майстерним володінням фортепіанною технікою.

Дарія Гординська-Каранович (1908–1999), учениця В. Барвінського, яскрава представниця української діаспори. вирізнялася високою технічною майстерністю, що дозволяло їй із легкістю опанувати навіть найскладніші музичні твори. Фортепіанна музика В. Барвінського займала окреме місце у її творчості. “Вона була першим виконавцем Української сюїти – одного з найбільших і найважливіших творів композитора, мала її в репертуарі протягом цілого життя, врятувала рукопис Сюїти з вогню у Відні; у рік смерті композитора здійснила концертне турне по США з монографічною програмою, в якій були: 5 Прелюдій; 6 мініатюр; Українська сюїта...” [3, 226]. Завдяки глибокому розумінню його стилю вона тонко розкривала емоційну й духовну сутність його творів. Її активна концертна діяльність сприяла збереженню та поширенню спадщини цього видатного композитора. Виконання нею творів композитора було насичене глибокою емоційністю, завдяки якій кожен набував особливої виразності та живого звучання. Вона тонко передавала відтінки почуттів і настроїв, що справляло сильне враження на слухачів. Ліричність і поетичність стали характерними рисами її виконавського стилю. Велика увага до аналізу музичного тексту допомагала їй створювати інтерпретації, що поєднували структурну цілісність і глибоку емоційну проникливість.

Дарія Гординська-Каранович була щиро відданою українській музичній традиції, що яскраво проявлялося у її виконанні творів В. Барвінського,

М. Лисенка та інших мистців, де вона майстерно передавала національний колорит, фольклорні мотиви та багатство гармоній. Вона чудово володіла тембровими можливостями фортепіано, використовуючи тонкі динамічні й темброві нюанси для створення багатогранних звукових образів.

Роман Савицький (1907–1960), видатний український піаніст та учень В. Барвінського, мав у концертному репертуарі видатні твори фортепіанної класики, та пропагував українську музику. Найбільше він любив музику В. Барвінського, і 1938 р. вперше виконав монографічну програму з його творів. Р. Савицький став першим виконавцем Фортепіанного концерту В. Барвінського, представивши його публіці у березні 1939 р. в концертній залі “Атлантик” (тепер – Національний академічний український драматичний театр ім. М. Заньковецької) під час Шевченківського вечора, присвяченого 125-річчю від дня народження поета. Його трактування цього твору отримало високу оцінку музичної критики, яка відзначила глибину інтерпретації, масштабність художнього задуму та бездоганну технічну майстерність. Серед збережених аудіодокументів особливо цінним є запис 1939 р., де Савицький виконує дві Прелюдії. Це виконання зафіксовано на експериментальному пристрої інженера О. Пежанського, ймовірно, під час трансляції Львівського радіо.

Трактування Р. Савицьким творів композитора демонструвало усвідомлене ставлення до національної ідентичності, що проявлялося в стилістичній гнучкості, експресивності та витонченій звуковій палітрі. Особливістю його гри була здатність синтезувати архаїчні та модерністські елементи, створюючи глибокі та контрастні художні образи.

Р. Савицький приділяв велику увагу аналізу кожного твору. Це давало йому змогу виявляти глибокий зміст музики, передаючи слухачам її як емоційну, так й інтелектуальну складову. Його виконання відзначалося багатством тембрової палітри та нюансуванням динаміки, що майстерно використовував для створення яскравих художніх образів. Його виконавський стиль поєднував технічну майстерність, глибоке розуміння музичного тексту і відданість українській музичній традиції. Його виконання відзначалося чіткістю артикуляції, рівністю звуку і відточеною технічною майстерністю.

Всесвітньо відома піаністка, **Любка Колесса** (1902–1997) активно популяризувала фортепіанні твори українських композиторів і зокрема В. Барвінського в Європі. Вона завжди відрекомендовувалася саме як українська піаністка, а своїми вчинками, з-поміж іншого, відомим виступом у 1937 р. на Лондонському телебаченні в українському національному костюмі з виконанням розгорнутої програми з творів М. Лисенка (Рапсодія №2, Гавот), В. Барвінського (П’ять прелюдій, Мініатюри) та

Н. Нижанківського (“Імпровізація на українську тему”, Прелюдія і Фуга, “Варіації на українську тему”). Упродовж 1937–1938 рр. Л. Колесса здійснила велике концертне турне Південною Америкою, де відіграла 178 концертів, до програм яких входили як композиції світових класиків, так і зразки української музичної творчості [6, 220].

Її стиль вирізнявся гармонійним поєднанням технічної бездоганності та вишуканого смаку, глибоке осмислення національної ідентичності. Виконання Колесси вражало технічною досконалістю. Її гра була позначена точністю, рівністю звуку і легкістю у виконанні найскладніших пасажів. Вона вміло передавала навіть найдрібніші деталі музичного тексту, не жертвуючи при цьому емоційною складовою. Любка Колесса була майстринею створення ліричних образів у музиці. Її інтерпретації вирізнялися витонченою кантиленою, що дозволяло слухачам занурюватися у глибокий емоційний світ твору. Особливо це проявлялося у творах В. Барвінського, які вона виконувала з особливим проникненням. Виконавиця мала унікальний дар формування багатой тембрової палітри. Її гра була наповнена нюансами, що додавали творам додаткового звучання і відчуття простору. Виконання Колесси завжди було гармонійним. Вона вміло поєднувала драматичність і спокій, що створювало баланс між емоційністю і логічністю інтерпретації. Її розуміння музичної структури дозволяло їй виконувати твори з чіткою побудовою, де кожна частина композиції знаходила своє місце у загальному задумі.

Любка Колесса інтегрувала європейські традиції у виконання творів Барвінського, підкреслюючи імпресіоністичну гармонійну палітру та динамічну різноманітність. Її інтерпретації фортепіанних мініатюр Барвінського вирізнялися витонченістю звучання та акцентом на емоційну насиченість, ясність фактури.

У репертуарі визначного піаніста, народного артиста України **Олега Криштальського** (1930–2010) особливе місце займали твори В. Барвінського, М. Лисенка, С. Людкевича. О. Криштальський зробив великий внесок у популяризацію творчості В. Барвінського. Він активно включав його твори до концертного репертуару, представляючи їх українській та міжнародній аудиторії. У 1993 р. на сцені Львівської філармонії відбулася українська прем'єра Сонати Барвінського [6, 347].

Виконавський стиль піаніста відзначався багатогранністю, новаторським підходом до інтерпретації та особливим акцентом на національній культурній спадщині. У своїй творчості він зумів гармонійно поєднати академічні традиції з власним художнім баченням, що зробило його одним із провідних інтерпретаторів української музики. Криштальський підходив до кожного твору з детальним

аналізом. Його інтерпретації були позначені глибоким розумінням музичного тексту, структури та драматургії. Він прагнув донести слухачам не лише емоційний, але й ідейний зміст твору. Гра Криштальського вирізнялася сильним емоційним зарядом. Його виконання часто сприймалося як сповідь, у якій кожен звук був продиктований глибокими почуттями. Це дозволяло йому встановлювати особливий зв'язок із публікою. Він майстерно передавав народні інтонації, ритми і характерні особливості, які є невід'ємною частиною української музики. Піаніст не боявся експериментувати у своїх виконаннях, додаючи нові штрихи до традиційного розуміння творів. Його інтерпретації відзначалися оригінальними динамічними і тембровими рішеннями, які часто відкривали нові грані вже відомих композицій. Техніка Криштальського була бездоганною, що давало йому можливість виконувати найскладніші твори з легкістю і природністю. Він майстерно працював із фактурою творів, акцентуючи увагу на деталях і створюючи багатошарове звучання. Одна з характерних рис його гри – майстерне використання тембрових можливостей фортепіано. Криштальський вмів створювати різноманітні звукові образи, надаючи кожному твору унікального характеру.

Марія Крушельницька (1934) – піаністка і педагог, професор Львівської музичної академії, народна артистка України активно сприяла популяризації спадщини Барвінського. Повернення В. Барвінського із заслання до Львова у 1958 р. дало М. Крушельницькій змогу долучитися до автентичної традиції Львівської фортепіанної школи. Композитор із радістю надавав молодим піаністам неофіційні консультації щодо виконання своїх творів. У результаті цієї співпраці піаністка створила одну зі своїх найкращих інтерпретацій – виконання п'яти “Прелюдій” В. Барвінського та “Шести мініатюр на українські народні теми”. Попри заборону влади на виконання творів В. Барвінського у Львові, у 1960 р. вона на львівській сцені представила Прелюдію фа-дієз мінор. М. Крушельницька також зверталася до інших творів В. Барвінського, зокрема до Фортепіанного концерту. У 1965 р. піаністка не лише виконала всі п'ять Прелюдій на концерті в Києві, а й записала їх до фондів Українського радіо. У 1988 р. вона представила монографічну програму, присвячену творчості В. Барвінського. Піаністка регулярно включала твори композитора до своїх концертних програм, завдяки чому вони прозвучали в Івано-Франківську, Коломиї, Ужгороді, Донецьку, Тернополі та інших містах. Напочатку 1990-х рр. М. Крушельницька стала першою виконавицею віднайденого Фортепіанного концерту Барвінського, виступаючи з різними диригентами та представляючи твір широкій аудиторії по всій Україні [6, 348].

М. Крушельницька була однією з найяскравіших виконавиць творів В. Барвінського. Її інтерпретації фортепіанних мініатюр композитора розкривали глибину і чуттєвість його музики. Гра Крушельницької завжди вирізнялася емоційною наповненістю. Вона майстерно створювала драматургічний розвиток твору, передаючи весь спектр почуттів – від спокою до емоційного вибуху. Виконання Крушельницької характеризувалося високим рівнем технічної майстерності. Вона легко долала складні пасажі, зберігаючи водночас легкість і прозорість звучання. Її технічна досконалість дозволяла глибоко зосереджуватися на художньому змісті творів. У її інтерпретаціях особливо проявлявся ліричний аспект, а кантілена вирізнялася витонченістю, що робило мелодійні лінії живими і проникливими. Це надавало її виконанням особливого шарму і глибини. Завдяки її зусиллям музика Барвінського залишилася в музичному просторі навіть після років забуття.

Її виконання підкреслювали фольклорні інтонації і мелодії, властиві українській музичній традиції. Марія Крушельницька вміло використовувала темброві можливості фортепіано, створюючи багаті звукові образи. Вона майстерно працювала з динамікою і тембром, що дозволяло їй робити кожен твір унікальним за звучанням. Її інтерпретації завжди відзначалися вірністю авторському задуму. Вона прагнула точно передати ідеї композитора, зберігаючи при цьому власну індивідуальність і глибоке осмислення тексту.

Виконавський стиль М. Крушельницької, що поєднував технічну майстерність, емоційність і національну ідентичність, став взірцем для багатьох поколінь музикантів. Сучасні українські піаністи, серед яких Оксана Рапіта, Ігор Рябов, Віоліна Петриченко, Яромир Боженко, Леся Лемех, Роксоляна Підчеха, активно продовжують цю традицію, збагачуючи виконавське мистецтво новими підходами й інтерпретаціями. Їхня діяльність не лише розкриває багатство фортепіанної спадщини Барвінського, але й підкреслює її актуальність у сучасному музичному просторі, сприяючи поширенню української музики на міжнародній арені. Їхній творчий досвід є цінним джерелом знань для сучасних музикантів, які прагнуть досягти високого рівня виконавської майстерності.

Творчість В. Барвінського є важливою складовою сучасного фортепіанного репертуару у навчальних програмах музичних освітніх закладів. Виконання його творів вимагає від студентів не лише досконалої технічної підготовки, а й глибокого розуміння національного стилю. У зв'язку з цим важливим видається розгляд творчості Барвінського через призму сучасної виконавської практики. Педагоги можуть застосовувати різні методичні підходи, включаючи аналіз порівняльних інтерпре-

тацій, практичні майстеркласи та використання історичних записів.

Записи та концертні виступи відомих піаністів слугують навчальним матеріалом для здобувачів вищих музично-педагогічних закладів. Вивчення інтерпретацій дозволяє студентам порівнювати різні виконавські концепції, розвивати критичне мислення та формувати індивідуальний виконавський стиль. Практичне ознайомлення з різними трактуваннями музики Барвінського сприяє розвитку слухового аналізу, технічної підготовки та емоційної виразності студентів. Важливу роль відіграє також ознайомлення з історичним контекстом створення творів та їхнім місцем у загальноєвропейській музичній традиції.

Аналіз інтерпретаційних підходів видатних виконавців сприяє розвитку музичного мислення, оскільки інтерпретація творів В. Барвінського потребує глибокого розуміння змістовної складової, національних мотивів і стилістики. Це стимулює креативність та здатність до самостійного мислення у пошуку художніх рішень.

Важливою частиною цього процесу є формування виконавської культури майбутніх фахівців, оскільки вивчення манери гри провідних інтерпретаторів розширює художню палітру студентів і навчає їх створювати власне бачення твору. Водночас поглибленню знань про національну культуру сприяє виконавська творчість В. Барвінського, яка є прикладом гармонійного поєднання європейських традицій із національними мотивами.

Аналіз технічних і художніх особливостей інтерпретацій слугує розвитку виконавської майстерності студентів, опануванню широкого арсеналу виконавських засобів. Ознайомлення з різними інтерпретаційними підходами дає можливість глибше осягнути музичні ідеї Барвінського та застосовувати їх у власній виконавській практиці, що сприяє формуванню виконавської компетентності.

Засвоєння національних традицій через музику Барвінського допомагає студентам відчувати національний дух і естетику його творів, що сприяє усвідомленню національної ідентичності та розвитку української музичної культури. Спадкоємність музичних традицій забезпечується завдяки виконавській спадщині видатних інтерпретаторів, яка є важливим джерелом натхнення для молодих музикантів.

Для ефективного опанування виконавської спадщини необхідно включати до навчальних програм аналіз записів видатних інтерпретаторів творів В. Барвінського. Важливими є використання аудіо- та відеозаписів, проведення аналізу виконавських стилів на основі записів провідних виконавців. Прослуховування й аналіз виконань передбачають розбір фразування, динаміки, тембральних нюансів та стилістики, порівняння різних інтерпретацій

одного твору, виокремлення індивідуального стилю виконавця. Вивчення репертуару також має на меті ознайомлення з рідкісними творами у виконанні видатних музикантів та розширення власного репертуару за зразком великих майстрів. Наслідкування манери виконання видатних музикантів допомагає набутти нових навичок. У результаті таких занять формується музичний смак, розуміння інтерпретаційних можливостей твору, а також усвідомлення ролі виконавця у розкритті авторського задуму.

Інтеграція знань про виконавську спадщину В. Барвінського в музичну практику є важливим аспектом збереження культурної спадщини України. Практичні підходи до цього процесу можуть включати такі аспекти:

- залучення виконавської спадщини В. Барвінського до сучасної музичної практики відіграє ключову роль у збереженні та популяризації культурної спадщини України. Це завдання можна реалізувати через організацію концертів, присвячених його творчості, з акцентом на виконання як сольних, так і ансамблевих творів, а також через включення його композицій до репертуару музичних шкіл, консерваторій і філармоній. Проведення фестивалів української музики з творами Барвінського дозволяє ширшій аудиторії познайомитися з його спадщиною;

- освітній аспект передбачає розробку спеціалізованих курсів, лекцій та семінарів, присвячених життю й творчості композитора, а також відкритих майстер-класів, спрямованих на вдосконалення виконавської майстерності студентів;

- видання навчальних посібників і нотних збірок із коментарями щодо виконання музики Барвінського сприятиме кращому розумінню стилістики його творів;

- у науковому контексті важливим є дослідження його творчості, організація конференцій і публікація статей, що висвітлюють його вплив на українську музичну культуру;

- мультимедійні ресурси, зокрема створення цифрових архівів із записами виконання його творів, інтерактивних платформ і додатків, значно розширюють можливості ознайомлення з його музикою та сприяють її інтеграції в сучасний контекст. Такі методи не лише зберігають спадщину В. Барвінського, але й роблять її доступною для нових поколінь виконавців.

Інтеграція творчості В. Барвінського надає численні переваги для розвитку виконавської культури студентів. Вона сприяє вдосконаленню технічної майстерності, допомагаючи опанувати різноманітні прийоми гри, а також формує художнє мислення через глибше розуміння музичних образів і авторського задуму. Опанування його стилістики допомагає студентам глибше вивчити особливості різ-

них музичних стилів. Наслідкування майстерності видатних музикантів надихає на самовдосконалення та мотивує до створення власних інтерпретацій.

Практичні заняття та майстеркласи сприяють підвищенню впевненості у студентів, допомагаючи подолати сценічне хвилювання та вдосконалити виконавські навички. Міждисциплінарний підхід, що об'єднує історичний, теоретичний і практичний аспекти, створює умови для комплексного навчання, стимулюючи молодих музикантів до творчого аналізу виконавських традицій і створення власного виконавського стилю.

Висновки. Творча спадщина видатних інтерпретаторів фортепіанної музики В. Барвінського посідає важливе місце у професійній підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва. Завдяки їхній діяльності не лише розширено виконавський і методичний дискурс навколо творчості композитора, а й сформовано комплексний підхід до її освоєння, що поєднує технічну віртуозність, глибоку художню виразність та національну ідентичність.

Творчий внесок видатних піаністів є джерелом натхнення для сучасних педагогів і студентів, які прагнуть зберегти і розвинути традиції української музики. Усі ці виконавці зробили вагомий внесок у популяризацію творчості В. Барвінського. Їхні інтерпретації об'єднують глибоке розуміння стилістики композитора, поєднання традицій з індивідуальним підходом, особливий акцент на мелодизмі, що є основою творчого стилю В. Барвінського, прагнення зберегти національний колорит навіть у межах європейської виконавської традиції.

Аналіз різних виконавських концепцій сприяє формуванню у студентів навичок художньо-виразного інтонування, що є ключовим елементом їхньої професійної підготовки. Вивчення інтерпретацій музики Барвінського не лише поглиблює їхню музикознавчу компетентність, а й сприяє популяризації та збереженню української музичної спадщини. Отже, творчий доробок композитора й надалі залишається невід'ємною складовою формування національної музично-педагогічної традиції та професійного виховання нової генерації музикантів.

Подальші дослідження у цій галузі мають великий потенціал і повинні зосередитися на вивченні специфіки виконання творів Барвінського в контексті сучасних інтерпретаційних тенденцій, розширенні джерельної бази через залучення архівних матеріалів, таких як записи, нотні рукописи та рецензії сучасників. Важливим є реконструювання автентичного звучання музики Барвінського, що стане основою для поглибленого аналізу її впливу на українське мистецтво через призму музикознавства, історії, психології та культурології. Особливо перспективним видається дослідження педагогічного аспекту виконання творів композитора,

ВПЛИВ ТВОРЧОГО ВНЕСКУ ІНТЕРПРЕТАТОРІВ ФОРТЕПІАННОЇ МУЗИКИ ВАСИЛЯ БАРВІНСЬКОГО НА ПРОФЕСІЙНУ ОСВІТУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

розробка методичних рекомендацій для викладачів і популяризація менш відомих творів Барвінського серед сучасних виконавців із метою їх включення до навчальних програм. У цьому контексті аналіз впливу української музичної традиції на творчий стиль Барвінського та його інтерпретації може відкрити нові перспективи для сучасного музичного виконавства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Воробкевич Т., Пронюк О. Прелюдії В. Барвінського у виконавстві та педагогічній практиці Марії Крушельницької. *Виконавсько-педагогічні принципи В. Барвінського як складова частина Львівської піаністичної школи* : матеріали науково-практ. конф. Львів, 2006. С. 78–91.
2. Дітчук О.Р. Роль Віденської фортепіанної школи у формуванні піаністичного мистецтва України (Галичина та українська діаспора 1 половини XX ст.) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 Львів, 2009. 18 с.
3. Карась Г.В. Збереження і популяризація творчої спадщини Василя Барвінського митцями українського зарубіжжя. *Прикарпатський вісник НТШ. Слово*. 2009. № 2 (6). С. 222–235.
4. Кашкадамова Н. Звучить музика Василя Барвінського. *Музика. Український Інтернет-журнал*. URL: <https://mus.art.co.ua/zvuchyt-muzyka-vasylya-barvinskoho/> (дата звернення: 17.02. 2025)
5. Кашкадамова Н. Про інтерпретацію фортепіанних творів В. Барвінського. *Василь Барвінський і українська музична культура*: статті та матеріали. Тернопіль, 1998. С. 25–30.
6. Кашкадамова Н. Фортеп'янно-виконавське мистецтво України. Львів : КНПДП ЛТД, 2017. 611 с.
7. Кияновська Л. Василь Барвінський (1888–1963). *Українська музична культура*. Тернопіль, 2000. С. 89–96.
8. Криштальський О. Спогади про видатних львівських піаністів. *Бібліографія українознавства*. Львів, 1994. Вип. 2. С. 53.
9. Любка Колесса – українська піаністка / ред. Н. Кашкадамова. Львів, 2011. 460 с.
10. Назар Л.Й. Стильові виміри творчості Василя Барвінського : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 Львів, 2007. 19 с.
11. Німоліч О. Фортепіанна творчість Василя Барвінського. *Дрогобич : Коло*, 2001. 80 с.
12. Павлишин С. Василь Барвінський. Київ : Музична Україна, 1990. 88 с.
13. Посікіра-Омельчук Н. Живописно-колеристичні елементи фортепіанного стилю Василя Барвінського. *Українська музика*, 2019. № 3–4 (33–34). С. 78–87.
14. Прокопчук В.І., Яковенко Л.П. Ціннісно-виховний потенціал фортепіанних мініатюр Василя Барвінського. *Інноваційна педагогіка*. Київ, 2024. Вип. 68. Т. 2. С. 137–142.
15. Смоляк О. Твори Василя Барвінського в концертних програмах виконавців-сучасників. *Василь Барвінський і українська музична культура*. Святова академія присвячена 110-річчю від дня народження Василя Барвінського. 16.03.1998. : статті та матеріали / упоряд. О. Смоляк. Тернопіль, 1998. С. 41–47.

REFERENCES

1. Vorobkevych, T., Proniuk, O. (2006). Preludii V. Barvinskoho u vykonavstvi ta pedahohichnii praktysi Marii Krushelnyskoi [Preludes by V. Barvinsky in the performance and

pedagogical practice of Mariya Krushelnyska]. *Performance and pedagogical principles of V. Barvinsky as an integral part of the Lviv piano school*: Proceedings of the Scientific and Practical Conference. Lviv, pp. 78–91. [in Ukrainian].

2. Ditchuk, O.R. (2009). Rol Videnskoï fortepiannoï shkoly u formuvanni pianistychnoho mystetstva Ukrainy (Halychyna ta ukrainska diaspora 1 polovyny XX st.) [The Role of the Vienna Piano School in the Formation of Ukrainian Pianistic Art (Galicia and the Ukrainian Diaspora of the First Half of the 20th Century)]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Lviv, 2009. 18 p. [in Ukrainian].

3. Karas, H.V. (2009). Zberezhennia i populiaryzatsiia tvorchoi spadshchyny Vasylya Barvinskoho myttsiamy ukrainskoho zarubizhzhia [Preservation and Popularization of Vasyl Barvinskyi's Creative Heritage by Ukrainian Diaspora Artists]. *Prykarpattian Bulletin of Shevchenko Sci. Soc. Word*, No. 2(6). pp. 222–235. [in Ukrainian].

4. Kashkadamova, N. Zvuchyt muzyka Vasylya Barvinskoho [The Music of Vasyl Barvinsky Sounds]. *Mus. Ukrainian Internet Journal*. Available at: <https://mus.art.co.ua/zvuchyt-muzyka-vasylya-barvinskoho/> (Accessed 17 Feb. 2025) [in Ukrainian].

5. Kashkadamova, N. (1998). Pro interpretatsiiu fortepiannykh tvoriv V. Barvinskoho [On the Interpretation of V. Barvinskyi's Piano Works]. *Vasyl Barvinskyi and Ukrainian Musical Culture: Articles and Materials*. Ternopil, pp. 25–30. [in Ukrainian].

6. Kashkadamova, N. (2017). Fortepianno – vykonavske mystetstvo Ukrainy [Piano Performing Art of Ukraine]. Lviv, 611 p. [in Ukrainian].

7. Kyianovska, L. (2000). Vasyl Barvinskyi (1888–1963) [Vasyl Barvinskyi (1888–1963)]. *Ukrainian Musical Culture*. Ternopil, pp. 89–96. [in Ukrainian].

8. Kryshchalskyi, O. (1994). Spohady pro vydatnykh lvivskykh pianistiv [Memories of Outstanding Lviv Pianists]. *Bibliography of Ukrainian Studies*. Lviv, Issue 2. p. 53. [in Ukrainian].

9. Liubka Kolesa – ukrainska pianistka [Liubka Kolesa – Ukrainian Pianist]. (Ed.). N. Kashkadamova. Lviv, 2011. 460 p. [in Ukrainian].

10. Nazar, L.Y. (2007). Stylovi vymiry tvorchosti Vasylya Barvinskoho [Stylistic Dimensions of Vasyl Barvinskyi's Work]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Lviv, 19 p. [in Ukrainian].

11. Nymlyovych, O. (2001). Fortepianna tvorchist Vasylya Barvinskoho [Vasyl Barvinskyi's Piano Works]. *Drohobych*, 80 p. [in Ukrainian].

12. Pavlyshyn, S. (1990). Vasyl Barvinskyi [Vasyl Barvinskyi]. Kyiv, 88 p. [in Ukrainian].

13. Posikira-Omelchuk, N. (2019). Zhyvopysno-kolorystychni elementy fortepiannoho stylu Vasylya Barvinskoho [Pictresque-Coloristic Elements of Vasyl Barvinskyi's Piano Style]. *Ukrainian Music*. No. 3–4 (33–34). pp. 78–87. [in Ukrainian].

14. Prokopchuk, V.I. & Yakovenko, L.P. (2024). Tsinnisno-vykhovnyi potentsial fortepiannykh miniatur Vasylya Barvinskoho [The Value-Educational Potential of Vasyl Barvinskyi's Piano Miniatures]. *Innovative Pedagogy*. Issue 68. Vol. 2. Kyiv, pp. 137–142. [in Ukrainian].

15. Smoliak, O. (1998). Tvory Vasylya Barvinskoho v kontsertnykh prohramakh vykonavtsiv-suchasnykh [Vasyl Barvinskyi's Works in the Concert Programs of Contemporary Performers]. *Vasyl Barvinskyi and Ukrainian Musical Culture. Festive Academy Dedicated to the 110th Anniversary of Vasyl Barvinskyi's Birth*. 16.03.1998: Articles and Materials. Compiled by O. Smoliak. Ternopil, pp. 41–47. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 25.02.2025